

[Christiani.]

udnyttes, gøres et meget stort Arbejde, og derfor maa al Udvandring, enten den sker enkeltvis eller i smaa eller større Kolonier, enten den sker ved private Midler, eller den sker med Statens Understøttelse, være en Politik paa langt Sigt. Udvandring er derfor heller ikke et Middel til Afhjælpning af den akutte Arbejdsløshed, som i Øjeblikket desværre hærger Samfundene, ogsaa vort, dertil repræsenterer den en alt for stor Fare, en for stor Risiko og kræver for betydelige Midler. Men lige saa lidt som det kan nytte at ville afhjælpe Arbejdsløsheden ved paa een Gang at sende en Snes Tusinde Mennesker et eller andet Sted hen selv til nok saa frugtbare og solrige Egne, lige saa overbevist er jeg om, at der med Held, Flid og Nøjsomhed i de første Aar og med den Udvikling, der maa anses for naturlig, er Mulighed for i disse rige Egne at skabe sig gode Eksistensbetingelser, baade enkeltvis og samlet, hvad der vil kunne faa meget stor Betydning for Fremtiden. Naar vi med en vis Misundelse retter Blikket paa de store Kolonilande som England og Holland, eller hvilke Lande vi ellers vil nævne, og siger: De kan sagtens, for tænk, hvad de har af vældige, rige Kolonier, hvorfra de hvert Aar kan hente store Skatte hjem, maa vi endelig ikke tro, at det altid har været saadan. Nej, de oprindelige Koloniasatorer er draget ud og har taget et møjsommeligt Arbejde op; der er investeret Kapital paa Kapital, inden der overhovedet er afkastet noget Udbytte, men saa er det ogsaa kommet dertil, hvor det er i Dag, nemlig, at disse Kolonier er stærkt forbundet med Moderlandene og gennem Aarene — jeg ser bort fra den akutte Krise, hvori vi i Øjeblikket befinder os — har ydet meget store Bidrag til Hjemlandenes Velstand.

Med disse Perspektiver for Øje faar Lovforslaget en særlig Betydning, selv om jeg erkender, at der maa gaas frem med meget stor Forsigtighed og Omhyggelighed, efter nøje Prøvelse af Forholdene i de forskellige Lande og en Undersøgelse af de Betingelser, hvorunder Udvandrerne vil komme til at leve. Paa den anden Side kan man ikke tilstrækkeligt fremhæve Betydningen af vort Lands, i det hele taget ethvert Lands Forbindelse med Udlandet, særlig ikke i en Tid som denne, hvor vore ensidige Markeder i nogen Grad har svigtet. Det havde været heldigt, om andre Erhvervsgrene end Landbruget havde haft Mulighed for at udføre større Varemængder; ligeledes vilde det have været heldigt, om vi havde haft kommercielle Forbindelser, som kunde have bød

paa de vanskelige Forhold, der findes i Øjeblikket. Der er 3 Maader, hvorpaa vi kommer i Forbindelse med Udlandet, dels gennem den enkelte Udvandrer, som bor derude, enten alene eller sammen med andre Landsmænd, dels gennem Virksomheder i fremmede Lande paa danske Hænder, Fabrikker, Handelsvirksomheder eller lignende, og endelig gennem Eksport her fra Danmark til de forskellige fremmede Lande. Ingen, som har Kendskab til den nuværende Krise og de Vanskeligheder, vi befinder os i, vil undervurdere Betydningen af nogen af disse 3 Maader. Jeg vil haabe, at man altid hos den høje Rigsdag vil finde den nødvendige og berettigede Forstaaelse herfor. Den højtærede Handelsminister fremsatte forleden Dag en Udtalelse, jeg har fæstet mig ved, fordi den netop rørte ved noget af det, jeg selv i mange Aar har tænkt over og syntes var et Maal at stræbe efter, nemlig, at Danmark egentlig burde være et Kreditorland. Vi burde kunne udføre mere, end vi indfører, og Overskuddet skulde efter min Mening anbringes omkring i de rige oversøiske Lande, hvor der er Muligheder for, at den kommende Slægt kan høste Udbytte af vort Fremsyn. Der kunde i høj Grad være Anledning til at uddybe netop dette Punkt, men den Tid, jeg efter den nye Forretningsorden har til Disposition, tillader det desværre ikke.

Jeg skal slutte med at udtale Haabet om, at vi i det Udvalg, der bliver nedsat, maa kunne naa til Enighed om et godt Lovforslag, i Hovedsagen efter de Linier, der findes i det foreliggende. Jeg haaber, at den kommende Lov maa kunne afhjælpe de Mangler i Tilstanden, der særlig tages Sigte paa, og indeholde Spirer til en fortsat Udvikling af Forbindelsen mellem Danmark og Udlandet, en Forbindelse, hvis Vækst kan foregaa paa de 3 Maader, jeg før nævnte, og som jeg ikke kan tillægge for stor Betydning.

Gerda Mundt: Vi ser ogsaa fra vor Side med Sympati paa dette Lovforslag og vil gerne tage Del i Udvalgsarbejdet angaaende det. Det er et Forslag, som godt kan faa Betydning, men vi mener, det mest skal dreje sig om de kollektive Udvandringer; det maa ikke komme ind paa Omraader, hvor det drejer sig om Enkeltpersoner.

Der er forskellige Ting i dette Forslag, som vi i og for sig er noget betænkelige ved. Vi mener, at det Udvandringskontor, som her er foreslaaet, vil blive kostbart og ogsaa let vil komme til at virke upraktisk. Vi tror, det vilde være langt bedre,